

INFORME 25/2009

ACORD DE
TRANSPARÈNCIA
I AUTOLIMITACIÓ
DE DESPESES
ELECTORALS
I DE FINANÇAMENT
DELS PARTITS POLÍTIQS
EXERCICIS 2003-2006

INFORME 25/2009

**ACORD DE
TRANSPARÈNCIA
I AUTOLIMITACIÓ
DE DESPESES
ELECTORALS
I DE FINANÇAMENT
DELS PARTITS POLÍTIQS
EXERCICIS 2003-2006**

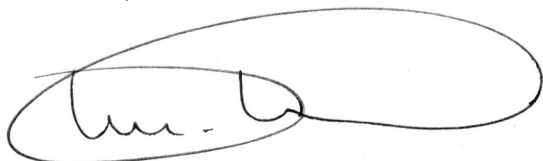
MONTSERRAT VENDRELL i TORNABELL, secretària general de la Sindicatura de Comptes de Catalunya,

CERTIFICO:

Que a Barcelona, el dia 29 de setembre de 2009, reunit el Ple de la Sindicatura de Comptes, sota la presidència del síndic major, l'Excm. Sr. Joan Colom i Naval, amb l'assistència dels síndics Sr. Alexandre Pedrós i Abelló, Sr. Jordi Pons i Novell, Sr. Enric Genescà i Garrigosa, Sr. Agustí Colom i Cabau, Sr. Ernest Sena i Calabuig, i Sr. Jaume Amat i Reyero, actuant-hi com a secretària la secretària general de la Sindicatura, Sra. Montserrat Vendrell i Tornabell, i com a ponent el síndic major, l'Excm. Sr. Joan Colom i Naval, amb deliberació prèvia s'acorda aprovar l'informe de fiscalització 25/2009, relatiu a l'Acord de transparència i autolimitació de despeses electorals i de finançament dels partits polítics, exercicis 2003-2006, amb els vots particulars en contra dels síndics Sr. Jaume Amat i Reyero i Sr. Ernest Sena i Calabuig, els quals consten al final de l'informe.

I, perquè així consti i tingui els efectes que corresponguin, signo aquest certificat, amb el vistiplau del síndic major.

Barcelona, 20 d'octubre de 2009

Vist i plau
El síndic major

Joan Colom i Naval

ÍNDEX

ABREVIACIONS.....	6
1. INTRODUCCIÓ	7
1.1. OBJECTE I ABAST	7
1.2. METODOLOGIA I LIMITACIONS	8
1.3. NORMATIVA APLICABLE	8
2. FISCALITZACIÓ REALITZADA	8
2.1. LIMITACIÓ DE DESPESES ELECTORALS I CONSTITUCIÓ D'UN GRUP DE TREBALL.....	8
2.2. PRESSUPOSTOS ELECTORALS PRESENTATS A LA SINDICATURA.....	11
2.3. LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST ELECTORAL PRESENTAT A LA SINDICATURA	12
2.4. ACTIVITAT FISCALITZADORA I TERMINIS.....	14
2.5. SUBVENCIÓ ANUAL DEL PARLAMENT DE CATALUNYA A LES FORMACIONS POLÍTIQUES.....	14
2.6. COMPTABILITAT DELS PARTITS POLÍTIQUES	16
2.7. DOCUMENTACIÓ LLIURADA AL TRIBUNAL DE COMPTES.....	17
2.8. FUNDACIONS I ALTRES ENTITATS RELACIONADES AMB LES FORMACIONS POLÍTIQUES.....	18
2.9. REGISTRE PÚBLIC	20
2.10. RÈGIM TRIBUTARI.....	20
3. CONCLUSIONS	20
4. TRÀMIT D'AL·LEGACIONS.....	27
4.1. AL·LEGACIONS REBUDES.....	28
4.2. COMENTARIS A LES AL·LEGACIONS	30
5. ANNEX: ACORD DE TRANSPARÈNCIA I AUTOLIMITACIÓ DE DESPESES ELECTORALS I DE FINANÇAMENT DELS PARTITS POLÍTIQUES	31
6. VOTS PARTICULARS DE MEMBRES DEL PLE DE LA SINDICATURA	37
6.1. VOT PARTICULAR DEL SÍNDIC SR. JAUME AMAT I REYERO	37
6.2. VOT PARTICULAR DEL SÍNDIC SR. ERNEST SENA I CALABUIG.....	38

ABREVIACIONS

CDC	Convergència Democràtica de Catalunya
CiU	Federació Convergència i Unió
Ciutadans	Ciutadans - Partido de la Ciudadanía
CpC	Ciutadans pel Canvi
EA	Esquerra Alternativa
ERC	Esquerra Republicana de Catalunya
EUiA	Esquerra Unida i Alternativa
ICV	Iniciativa per Catalunya Verds
IPC	Índex de preus de consum
LOFPP	Llei orgànica sobre finançament de partits polítics
LOREG	Llei orgànica del règim electoral general
PP	Partit Popular
PSC	Partit dels Socialistes de Catalunya
UDC	Unió Democràtica de Catalunya

1. INTRODUCCIÓ

1.1. OBJECTE I ABAST

La Sindicatura de Comptes de Catalunya emet el present informe d'acord amb les funcions que li són encomanades per la Llei 6/1984, del 5 de març, de la Sindicatura de Comptes de Catalunya, modificada per les lleis 15/1991, del 4 de juliol; 7/2002, del 25 d'abril; i 7/2004, del 16 de juliol.

L'objecte d'aquest informe, inclòs en el Programa anual d'activitats de la Sindicatura per a l'any 2009 aprovat pel Ple, és la fiscalització del compliment dels diversos aspectes establerts per l'Acord de transparència i autolimitació de despeses electorals i de finançament de partits polítics (d'ara endavant l'Acord de transparència), signat el 26 de febrer de 2001 per les forces polítiques amb representació al Parlament de Catalunya, en referència al període 2003-2006.

L'abast subjectiu d'aquesta revisió inclou els partits polítics que van signar l'Acord i que són els que es detallen a continuació:

- Convergència Democràtica de Catalunya (CDC)
- Esquerra Republicana de Catalunya (ERC)
- Iniciativa per Catalunya Verds (ICV)
- Partit Popular (PP)
- Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC)
- Unió Democràtica de Catalunya (UDC)

Així mateix, en el cas de les verificacions realitzades sobre les comptabilitats electorals corresponents a les eleccions al Parlament de Catalunya celebrades el 16 de novembre de 2003 i l'1 de novembre de 2006, s'han considerat les formacions polítiques següents:

Per les eleccions celebrades l'any 2003:

- Federació Convergència i Unió (CiU)
- Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Alternativa (ICV-EA)
- Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC) - Ciutadans pel Canvi (CpC)

Per les eleccions celebrades l'any 2006:

- Convergència i Unió (CiU)
- Ciutadans - Partido de la Ciudadanía (Ciutadans)
- Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa (ICV-EUiA)
- Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC) - Ciutadans pel Canvi (CpC)

Adicionalment, s'ha de considerar que aquest informe s'emet sens perjudici de les competències exclusives del Tribunal de Comptes, pel que fa a la fiscalització de l'activitat econòmica i financera dels partits polítics, establertes en l'article 12 de la Llei orgànica 3/1987, del 2 de juliol, sobre finançament dels partits polítics.

1.2. METODOLOGIA I LIMITACIONS

El treball de revisió ha inclòs aquells procediments que s'han considerat necessaris, segons les circumstàncies, per verificar el compliment dels punts inclosos en l'Acord de transparència, dintre el marc normatiu d'aplicació a la Sindicatura de Comptes de Catalunya, i que es detallen en cadascun dels apartats corresponents.

1.3. NORMATIVA APLICABLE

La normativa aplicable als partits polítics, als processos electorals i a la Sindicatura de Comptes de Catalunya és la següent:

- Llei 6/1984, del 5 de març, de la Sindicatura de Comptes de Catalunya, modificada per les lleis 15/1991, del 4 de juliol; 7/2002, del 25 d'abril; i 7/2004, del 16 de juliol.
- Llei orgànica 5/1985, del 19 de juny, del règim electoral general (LOREG).
- Llei orgànica 3/1987, del 2 de juliol, sobre finançament dels partits polítics (LOFPP).¹
- Llei orgànica 6/2002, del 27 de juny, de partits polítics.

2. FISCALITZACIÓ REALITZADA

En aquest apartat de l'informe es recull el resultat del treball realitzat en la revisió del compliment cada un dels punts establerts en l'Acord de transparència.

2.1. LIMITACIÓ DE DESPESES ELECTORALS I CONSTITUCIÓ D'UN GRUP DE TREBALL

En el punt primer l'Acord de transparència estableix limitar les despeses electorals mitjançant una reducció de la propaganda i la publicitat directament o indirectament destinada a promoure el vot i, amb aquesta finalitat, dins els cinc dies següents a la publicació de la convocatòria de les eleccions, s'ha de constituir un grup de treball format pels repre-

1. Aquesta Llei orgànica ha estat derogada amb posterioritat al període analitzat en aquest informe per la Llei orgànica 8/2007, del 4 de juliol, sobre finançament dels partits polítics.

sentants dels partits polítics presents al Parlament de Catalunya. Aquest grup ha d'acordar les mesures per limitar les despeses electorals.

La Sindicatura de Comptes no té constància de la creació de cap grup de treball, tal com estableix el punt primer de l'Acord de transparència, amb referència als dos processos electorals al Parlament de Catalunya de 2003 i 2006, inclosos en el període objecte de revisió.

L'anàlisi de l'evolució de les despeses dels processos electorals dels anys 1999, 2003 i 2006 es presenta a continuació a preus corrents:

Quadre 1

Formació política	Despeses electorals a preus corrents				
	1999	2003	2006	Increment 1999-2003 %	Increment 2003-2006 %
CiU	2.630.589,07	3.135.245,14	3.595.572,59	19,2	14,7
PSC-CpC	3.554.608,33	3.627.870,19	3.248.079,54	2,1	(10,5)
PP	2.435.540,10	2.981.574,27	3.188.485,28	22,4	6,9
ICV-EA/ICV-EUiA	1.536.306,61	1.785.662,21	2.204.453,03	16,2	23,5
ERC	1.152.239,11	1.667.487,34	1.828.341,10	44,7	9,7
Ciutadans	-	-	385.163,92	-	-
Total	11.309.283,22	13.197.839,15	14.450.095,46	16,7	* 9,5

Imports en euros.

Font: Comptabilitats electorals dels partits polítics i elaboració pròpia.

* En el càlcul de l'increment no s'ha tingut en compte la xifra de Ciutadans.

En les eleccions de 1999, les formacions polítiques PSC-CpC i ICV van anar en coalició en les circumscripcions de Girona, Tarragona i Lleida. Per tal de poder comparar les xifres amb les de 2003 s'ha efectuat un repartiment de les despeses de manera proporcional entre les dues formacions en la proporció d'un 80% i un 20%, respectivament. El 1999 les formacions polítiques CiU i PSC-CpC van superar el límit màxim permès de despeses per operacions ordinàries en 40,23€ (0,002%) i en 1.084.817,02€ (77,36%), respectivament. El 2003, la formació política CiU va superar el límit de despeses ordinàries en 20.723,25€ (0,94%).

En les eleccions del 2003, la formació Iniciativa per Catalunya Verds va anar en coalició amb Esquerra Alternativa (ICV-EA) i en les eleccions del 2006 Iniciativa per Catalunya Verds va anar en coalició amb Esquerra Unida i Alternativa (ICV-EUiA).

Les xifres de les despeses electorals de 2003 que presenta aquest quadre incorporen dos imports addicionals a les presentades en l'informe 19/2005 de la Sindicatura de Comptes, sobre aquell procés electoral. El Tribunal de Comptes, en el seu informe de fiscalització sobre la comptabilitat dels partits polítics de l'exercici 2003 (informe número 713), en referència al PSC fa constar que amb independència de les despeses electorals derivades de les eleccions al Parlament de Catalunya declarades en la comptabilitat electoral tramesa a la Sindicatura de Comptes, cal assenyalar un increment de les despeses reflectides en la comptabilitat ordinària derivada de l'activitat realitzada pel partit en l'àmbit immediatament anterior al període electoral autonòmic, i que s'ha constatat la realització de des-

peses preelectorals per, com a mínim, 531.953,65 €. D'altra banda, el Tribunal de Comptes respecte a ICV fa constar que s'ha incrementat la xifra de despeses per l'activitat realitzada pel partit en l'àmbit immediatament anterior al període electoral assenyalat en la normativa reguladora de cada procés, i que s'han realitzat despeses per aquests conceptes almenys, per 186.178,02 €.

De manera global, del quadre es desprèn que les despeses electorals de les formacions que varen obtenir representació entre 1999 i 2003 han crescut un 16,7% i entre 2003 i 2006 un 9,5%. També es pot observar la gran fluctuació dels percentatges que presenten les diferents formacions polítiques entre els tres processos electorals.

De l'anàlisi individual es desprèn que cap formació política va disminuir les despeses electorals en les eleccions de 2003 respecte a les de 1999. Per contra, a les eleccions de 2006, únicament el PSC-CpC va disminuir en un 10,5% les seves despeses electorals respecte a les anteriors eleccions. La resta de formacions polítiques van incrementar entre un 6,9% i un 23,5% les seves despeses electorals, fet que contradiu el punt primer de l'Acord de transparència.

Aquestes conclusions deriven de l'anàlisi realitzada a partir dels imports de despeses electorals a preus corrents. Per a una anàlisi més acurada de l'evolució de les despeses electorals cal fer-la a preus constants. Segons dades de l'Institut Nacional d'Estadística, l'índex de preus de consum (IPC) de Catalunya va experimentar un increment acumulat del 27,8% en el període 1999-2006 i de l'11,0% acumulat en el període 2003-2006. Les xifres resultants d'aplicar aquestes ràtios sobre les despeses electorals a preus corrents presentades anteriorment es mostren en el quadre següent:

Quadre 2

Formació política	Despeses electorals a preus 2006				
	1999	2003	2006	Increment 1999-2003 %	Increment 2003-2006 %
CIU	3.362.155,89	3.480.122,11	3.595.572,59	3,4	3,3
PSC-CpC	4.543.144,91	4.026.935,91	3.248.079,54	(11,4)	(19,3)
PP	3.112.863,80	3.309.547,44	3.188.485,28	6,3	(3,7)
ICV-EA/ICV-EUiA	1.963.553,48	1.982.085,05	2.204.453,03	0,9	11,2
ERC	1.472.676,81	1.850.910,95	1.828.341,10	25,7	(1,2)
Ciutadans			385.163,92	-	-
Total	14.454.394,88	14.649.601,46	14.450.095,46	1,3	* (1,4)

Imports en euros.

Font: Comptabilitats electorals dels partits polítics i elaboració pròpia.

* En el càlcul de l'increment no s'ha tingut en compte la xifra de Ciutadans.

De manera global, d'aquestes xifres es desprèn que, entre 1999 i 2003, es va produir un increment general d'un 1,3% de les despeses electorals, a preus de 2006, per al conjunt de les formacions que varen obtenir representació parlamentària. Aquest increment general contrasta, però, amb les notables fluctuacions individuals entre les diverses formacions. En aquell període, tan sols el PSC-CpC va disminuir les seves despeses electorals en termes reals (en un 11,4%), mentre que les altres forces polítiques les han incrementades, fins i tot alguna de manera significativa.

En canvi, entre 2003 i 2006 s'ha produït una disminució general d'un 1,4% de la despesa. Per contra, de manera individual destaquen en aquest període les formacions ICV-EUiA i CiU, que han augmentat les seves despeses electorals, a preus de 2006, en un 11,2% i un 3,3%, respectivament.

S'ha de comentar que, a 30 de juny de 2009, data en què es va enviar per a al·legacions el projecte d'aquest informe, no es disposava del corresponent informe del Tribunal de Comptes sobre la comptabilitat dels partits polítics de l'exercici 2006.

2.2. PRESSUPOSTOS ELECTORALS PRESENTATS A LA SINDICATURA

El segon punt de l'Acord de transparència estableix que, fins a cinc dies abans de l'inici de la campanya electoral, les formacions polítiques que vulguin concórrer a les eleccions han de presentar davant la Sindicatura de Comptes un pressupost detallat dels ingressos i les despeses electorals, amb indicació de les aportacions públiques i privades previstes i de les quantitats que es pretenen obtenir mitjançant crèdits. Qualsevol modificació del pressupost ha de ser igualment comunicada a la Sindicatura de Comptes.

Per a les eleccions al Parlament de Catalunya l'any 2003, d'acord amb els documents rebuts per aquesta Sindicatura, únicament la coalició ICV-EA va presentar el pressupost corresponent.

Pel procés electoral al Parlament de Catalunya de l'1 de novembre del 2006, únicament les formacions ICV-EUiA i CiU van presentar la documentació corresponent dins el termini establert, cinc dies abans de l'inici de la campanya. ERC i PSC-CpC van presentar la documentació fora de termini i PP i Ciutadans, que van obtenir representació parlamentària, no van presentar cap documentació. Tampoc no ho van fer la resta de formacions que van concórrer a les eleccions.

En el següent quadre es compara l'import dels pressupostos de despeses que es van presentar amb el total de despeses realitzades per la campanya electoral de l'1 de novembre de 2006:

Quadre 3

Formació política	Despeses pressupostades 2006	Despeses realitzades 2006	Diferència
CiU	3.595.501,80	3.595.572,59	70,79
PSC-CpC	3.578.000,00	3.248.079,54	(329.920,46)
PP	-	3.188.485,28	-
ICV-EUiA	2.203.430,00	2.204.453,03	1.023,03
ERC	1.675.000,00	1.828.341,10	153.341,10
Ciutadans	-	385.163,92	-

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia.

Addicionalment, l'Acord de transparència estableix que s'informi de les quantitats que es pretenen obtenir mitjançant el recurs al crèdit. Del total de formacions polítiques que van signar l'Acord de transparència, només CiU ha informat d'aquestes quantitats.

D'altra banda, cap de les formacions o coalicions electorals signants de l'Acord de transparència van comunicar cap modificació dels pressupostos de campanya a la Sindicatura de Comptes.

2.3. LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST ELECTORAL PRESENTAT A LA SINDICATURA

El punt tercer de l'Acord de transparència estableix que, dins els cent dies posteriors a la data de celebració de les eleccions, les formacions polítiques que hi hagin concorregut han de presentar davant la Sindicatura de Comptes una liquidació detallada del pressupost electoral, amb indicació nominal de les aportacions rebudes i de les quantitats efectivament finançades amb crèdits, amb explicitació de les condicions d'aquests. Així mateix, la Sindicatura de Comptes ha de fer públic el resultat de la fiscalització realitzada.

La Sindicatura de Comptes ha emès l'Informe número 19/2005, sobre les eleccions al Parlament de Catalunya de 16 de novembre de 2003, comptabilitats i subvencions electorals, d'acord amb la competència que té de fiscalitzar les subvencions atorgades per la Generalitat.

El Decret 213/2003, del 23 de setembre, pel qual es regulen les subvencions i el control de la comptabilitat electoral en les eleccions al Parlament de Catalunya de 2003, en l'article 4, Control de comptabilitat electoral, estableix que aquest control correspon a la Sindicatura de Comptes, sens perjudici de les facultats del Tribunal de Comptes, pel que fa a la comptabilitat electoral, que estableix la LOREG.

En aquell informe es va posar de manifest que era inapropiat establir competències o obligacions de fiscalització mitjançant un decret, ja que aquesta normativa ha de tenir rang legal suficient i necessari.

Aquest fet va quedar resolt amb la modificació de la Llei de la Sindicatura de Comptes mitjançant la Llei 7/2004, del 16 de juliol, de mesures fiscals i administratives, afegint una nova lletra –la i–, a l'apartat 1 de l'article 2, amb el redactat següent: "Fiscalitzar la comptabilitat dels processos electorals l'àmbit dels quals se circumscriu a Catalunya".

Tanmateix, amb aquesta modificació, en el marc normatiu actual encara subsisteix una disfunció: en la fiscalització dels processos electorals circumscrits a Catalunya, si la Sindicatura de Comptes troba alguna irregularitat, no pot proposar sancions o reintegraments de subvencions electorals, perquè legalment no té atribuïda aquesta competència. Aquesta competència és exercida exclusivament pel Tribunal de Comptes.

L'article 134.2 de la LOREG estableix que el Tribunal de Comptes s'ha de pronunciar, en l'exercici de la seva funció fiscalitzadora, sobre la regularitat de les comptabilitats elec-

torals, i en el cas que s'apreciïn irregularitats en la dita comptabilitat o violacions de les restriccions establertes en matèria d'ingressos i despeses electorals, pot proposar la no adjudicació o reducció de la subvenció estatal al partit, federació, coalició o agrupació de què es tracti. Si hi adverteix indicis de conductes constitutives de delictes ho ha de comunicar al Ministeri Fiscal. D'acord amb l'apartat 3 de la disposició addicional primera de la LOREG, l'article 134 té caràcter supletori de la legislació que, si escau, aprovin les comunitats autònomes, i és d'aplicació en les eleccions a les seves assemblees legislatives en el supòsit que aquestes no legislin sobre aquesta matèria.

Cal considerar que, en l'àmbit català, la modificació introduïda en la Llei de la Sindicatura de Comptes, atorga la funció fiscalitzadora de la comptabilitat dels processos electorals a la Sindicatura però no la funció sancionadora. Aquest fet provoca que, a la pràctica, aquesta funció sancionadora estigui encara en mans del Tribunal de Comptes; això constitueix una disfunció i implica la necessitat d'augmentar els esforços de coordinació en l'exercici de les dues competències entre el Tribunal de Comptes i la Sindicatura de Comptes, i allarga el procediment.

Adicionalment, caldria ampliar les competències de fiscalització de la Sindicatura de Comptes per incloure la fiscalització de la comptabilitat dels partits polítics i evitar les limitacions actuals en el treball realitzat per la Sindicatura en la verificació del compliment de l'Acord de transparència, com ja s'ha posat de manifest anteriorment en aquest informe, i en els diversos informes sobre despeses electorals. Aquesta ampliació de la funció fiscalitzadora actualment és possible, atès el redactat de la nova Llei orgànica 8/2007, del 4 de juliol, sobre finançament dels partits polítics, que en l'article 16, apartat u, estableix que correspon en exclusiva al Tribunal de Comptes el control de l'activitat economico-financera dels partits polítics, sens perjudici de les competències atribuïdes als òrgans de fiscalització de les comunitats autònomes previstes en els seus respectius estatuts.

Respecte al retiment de la comptabilitat electoral de les formacions polítiques, cal esmentar que l'Acord de transparència estableix el termini límit de cent dies posteriors a les eleccions, que és més restrictiu que el que estableix l'article 133 de la LOREG, entre cent i cent vint-i-cinc dies posteriors a les eleccions.

En el quadre següent es detallen les dates de presentació de les comptabilitats electorals corresponents a les eleccions al Parlament de Catalunya celebrades el 16 de novembre de 2003 i l'1 de novembre de 2006:

Quadre 4

Formació política	Data de presentació dels comptes electorals	
	Comptes del 2003	Comptes del 2006
CiU	17.3.2004	5.3.2007
PSC-CpC	9.3.2004	31.1.2007
ERC	25.2.2004	20.2.2007
PP	10.3.2004	23.1.2007
ICV-EA/ICV-EUiA	19.2.2004	26.1.2007
Ciutadans	-	12.1.2007

Font: Elaboració pròpia

Respecte al compliment del termini establert en l'Acord de transparència, cal destacar que per a les eleccions de 2003, únicament la formació ICV-EA va retre la comptabilitat electoral dins el termini. Per contra, per a les eleccions de 2006, CiU i ERC van presentar la comptabilitat electoral fora del termini establert en l'Acord.

Per altra banda, totes les formacions polítiques que van obtenir representació parlamentària en els dos processos electorals abans esmentats han retut els seus comptes electorals abans del termini establert en la LOREG.

Addicionalment, el tercer apartat de l'Acord de transparència sobre retiment de comptes fa referència a totes les formacions polítiques que han concorregut a les eleccions i no únicament a aquelles que han obtingut representació. Aquest abast subjectiu s'hauria de clarificar en la normativa catalana electoral o sobre partits polítics aplicable, ateses les conseqüències que poden derivar-se de la seva literalitat, ja que es pot interpretar que inclou totes les formacions polítiques que es presenten a les eleccions o bé només aquelles que obtenen finalment representació. Aquesta interpretació afectaria el volum de treball a realitzar per la Sindicatura. A més, caldria precisar si aquesta norma seria d'aplicació exclusivament a les eleccions al Parlament de Catalunya o s'estén a totes les eleccions en l'àmbit català.

2.4. ACTIVITAT FISCALITZADORA I TERMINIS

Segons el punt quart de l'Acord de transparència, durant el període comprès entre la presentació del pressupost electoral i la seva liquidació, la Sindicatura de Comptes pot dur a terme comprovacions i verificacions externes sobre les activitats de campanya electoral per avaluar-ne el cost objectiu.

Aquest punt de l'Acord de transparència estableix competències de fiscalització que van més enllà del que estableixen els articles 133 i 134 de la LOREG i de les recollides a la Llei de la Sindicatura de Comptes, i solapa les possibles actuacions d'aquesta institució amb les de les juntes electorals previstes en la normativa electoral.

La Sindicatura de Comptes no ha realitzat cap treball específic de control sobre les despeses durant les dues campanyes electorals incloses en el període estudiat.

2.5. SUBVENCIÓ ANUAL DEL PARLAMENT DE CATALUNYA A LES FORMACIONS POLÍTIQUES

El punt cinquè de l'Acord de transparència estableix que en el pressupost anual de la Generalitat hi ha de constar una partida específica, per incorporar al pressupost del Parlament, destinada als grups parlamentaris, els quals la poden assignar als partits polítics que hagin concorregut a les eleccions al Parlament de Catalunya. L'import de l'assignació pot ser comptabilitzat pels partits polítics com a subvenció anual no condicionada per

atendre despeses de funcionament ordinari, i s'ha de distribuir en funció del nombre de vots i d'escons obtinguts per cada partit polític o coalició electoral que hagi obtingut representació en les darreres eleccions al Parlament de Catalunya.

El Tribunal de Comptes ha qüestionat en el seus informes de fiscalització dels partits polítics dels exercicis 2002, 2003, 2004 i 2005, la legalitat d'aquesta assignació, en el sentit que caldria tenir present que les subvencions als grups parlamentaris, en principi, han de finançar únicament les despeses generades per l'activitat parlamentària i no les despeses ordinàries de les formacions polítiques.

Aquest punt de l'Acord de transparència s'ha reconegut legalment amb l'aprovació de la Llei orgànica 8/2007, del 4 de juliol, sobre finançament dels partits polítics, que deroga l'anterior, vigent en el període analitzat. La redacció de l'apartat 2 de l'article 2 sobre recursos econòmics procedents del finançament públic inclou els dos epígrafs següents:

- c) Les subvencions anuals que les Comunitats Autònomes estableixin per a despeses de funcionament en l'àmbit autonòmic corresponent...
- e) Les aportacions que en el seu cas els partits polítics puguin rebre dels Grups Parlamentaris de les Cambres de les Corts Generals, de les Assemblees Legislatives de les Comunitats Autònomes,...

En el quadre següent es detallen les partides incloses en els pressupostos de la Generalitat de Catalunya amb destinació als grups parlamentaris i partits polítics durant el període 2003-2006:

Quadre 5

Secció pressupostària	Partida pressupostària	2003	2004	2005	2006	Total
Parlament	481.0100 Assignacions als grups parlamentaris	5.262.880,00	5.691.400,00	15.301.400,00		26.255.680,00
Parlament	482.0100 A grups Parlamentaris				15.301.400,00	15.301.400,00
Relacions Institucionals i Participació	440.3601 Aportacions al Parlament		7.510.121,00			7.510.121,00
Despeses diversos departaments (Secretaria General de Governació i Relacions Institucionals)	480.3201 Subvenció als partits polítics	2.233.528,98	5.676.872,26			7.910.401,24
Despeses diversos departaments (Secretaria General de Governació i Relacions Institucionals)	440.3200 Aportació al Parlament	6.010.121,00				6.010.121,00
Total		13.506.529,98	18.878.393,26	15.301.400,00	15.301.400,00	62.987.723,24

Imports en euros.

Font: Elaboració pròpia.

2.6. COMPTABILITAT DELS PARTITS POLÍTICS

El punt sisè de l'Acord de transparència estableix que, dins els sis mesos posteriors al tancament de cada exercici, les formacions polítiques han de presentar davant la Sindicatura de Comptes una comptabilitat detallada i documentada corresponent a l'exercici anterior, relativa a les seves despeses i als seus ingressos públics i privats, amb especificació de l'import de les aportacions i de la seva naturalesa i, si escau, les dades d'identificació de la persona que aporta els fons.

El quadre següent mostra les dates de presentació dels comptes dels exercicis 2003, 2004, 2005 i 2006 per part de les diferents formacions polítiques a la Sindicatura:

Quadre 6

Formació política	Data de presentació dels comptes			
	Comptes del 2003	Comptes del 2004	Comptes del 2005	Comptes del 2006
CpC	6.4.2005	12.7.2005	26.7.2006	1.8.2007
CDC	28.1.2005	30.6.2005	6.7.2006	29.6.2007
EUiA	28.7.2005	25.5.2006	16.6.2006	26.3.2007
ERC	18.2.2005	28.6.2005	29.6.2006	21.6.2007
CiU	6.4.2005	30.6.2005	6.7.2006	29.6.2007
ICV	29.6.2004	30.6.2005	30.6.2006	28.6.2007
PP	18.3.2005	5.7.2005	28.6.2006	14.12.2007
PSC	18.6.2004	20.6.2005	22.6.2006	2.5.2007
UDC	22.3.2005	29.11.2005	23.6.2006	10.1.2008

Font: Elaboració pròpia.

Totes les formacions polítiques signants de l'Acord de transparència i amb representació parlamentària van presentar els seus comptes corresponents a l'exercici 2003, però únicament les formacions polítiques PSC i ICV ho van fer dins el termini establert.

Respecte a l'exercici 2004, totes les formacions polítiques van presentar els comptes, però CpC, EUiA, PP i UDC ho van fer fora del termini establert.

Per a l'exercici 2005, totes les formacions polítiques van presentar els comptes, però CpC, CDC i CiU els van presentar fora del termini establert.

Finalment, respecte a l'exercici 2006, totes les formacions polítiques van presentar els comptes, però CpC, PP i UDC ho van fer fora del termini establert.

Cal destacar que les formacions polítiques CpC i EUiA no formen part de les formacions que inicialment van signar l'Acord de transparència.

D'altra banda, atesa la seva especialitat i rellevància, tal com ja s'ha posat de manifest en altres informes amb referència a la comptabilitat electoral, caldria elaborar reglamentàriament un Pla de comptabilitat específic per a les formacions polítiques en l'àmbit cor-

responent. D'aquesta manera es podrien dissenyar clarament els formats dels comptes anuals (Balanç, Compte de pèrdues i guanys i Memòria), el tractament comptable de les operacions específiques, els formats del estats especials per controlar despeses electorals, la integració de les diverses estructures territorials, etc.

El mateix punt sisè de l'Acord de transparència estableix que la Sindicatura de Comptes pot demanar els comprovants corresponents de les comptabilitats de les formacions polítiques, fer verificacions externes sobre el cost efectiu de les despeses declarades i ha d'emetre un informe sobre aquest control.

Respecte a aquest tema, s'ha de manifestar clarament que, malgrat la redacció del punt sisè de l'Acord de transparència, la Sindicatura no té competència legalment establerta sobre la fiscalització de la comptabilitat de partits polítics. Aquesta competència, tal com estableix l'article 12 de la Llei orgànica 3/1987, del 2 de juliol, sobre finançament dels partits polítics, vigent durant el període analitzat, correspon en exclusiva al Tribunal de Comptes. Aquest fet impossibilitava l'assumpció de la competència de manera concurrent pels òrgans de control extern de les comunitats autònomes, durant el període analitzat. A 30 de juny de 2009, data en què es va enviar per a al·legacions el projecte d'aquest informe, el Tribunal de Comptes ha emès els informes corresponents a la comptabilitat dels partits polítics dels exercicis 2003, 2004 i 2005.

Com a novetat normativa, és interessant destacar que la Llei orgànica 3/1987, del 2 de juliol, amb posterioritat al període analitzat, ha estat derogada per la Llei orgànica 8/2007, del 4 de juliol, sobre finançament dels partits polítics. L'article 16 de la nova llei estableix que correspon en exclusiva al Tribunal de Comptes el control de l'activitat economico-financera dels partits polítics, sense perjudici de les competències atribuïdes als òrgans de fiscalització de les comunitats autònomes previstos en els seus respectius estatuts. Aquesta nova redacció, per tant, obre les portes a poder atorgar legalment aquesta competència de manera concurrent a la Sindicatura de Comptes de Catalunya, atesa la seva naturalesa com a òrgan estatutari.

2.7. DOCUMENTACIÓ LLIURADA AL TRIBUNAL DE COMPTES

El punt setè de l'Acord estableix que les formacions polítiques amb representació parlamentària han de trametre a la Sindicatura de Comptes còpia de tota la documentació lliurada al Tribunal de Comptes en compliment de la Llei orgànica 3/1987, del 2 de juliol, sobre finançament dels partits polítics.

El grau de compliment d'aquest apartat ha estat similar al de l'apartat anterior. De fet només s'han aportat els estats financers; cap altra documentació ha estat retuda a aquesta Sindicatura, tot i que el Tribunal de Comptes ha realitzat informes de fiscalització sobre la comptabilitat dels partits polítics dels exercicis 2003, 2004 i 2005.

2.8. FUNDACIONS I ALTRES ENTITATS RELACIONADES AMB LES FORMACIONS POLÍTIQUES

En virtut del punt vuitè de l'Acord, els partits polítics han de comunicar a la Sindicatura de Comptes el nom de les fundacions o de les entitats que aporten suport econòmic al partit o que executen funcions i activitats en coordinació amb aquest. En aquest cas, la comptabilitat d'aquestes fundacions o entitats ha d'estar subjecta al mateix control que la dels partits polítics, en relació amb el suport econòmic aportat i amb les funcions i les activitats que executen coordinadament.

En el quadre següent es mostren les dates de presentació dels comptes a la Sindicatura de Comptes per part de les diferents fundacions relacionades amb les formacions polítiques.

Quadre 7

Formació política	Nom de la fundació	Data de presentació dels comptes			
		Comptes del 2003	Comptes del 2004	Comptes del 2005	Comptes del 2006
CDC	Fundació Ramon Trias Fargas	28.1.2005	8.11.2005	10.1.2008	10.1.2008
EUiA	Fundació L'Alternativa	-	25.5.2006	16.6.2006	12.6.2007
ERC	Fundació President Josep Irla	14.12.2004	27.10.2005	28.2.2008	28.2.2008
ICV	Fundació Nous Horitzons	30.12.2004	30.6.2005	14.7.2006	28.6.2007
PP	Fundación para el Análisis y los Estudios Sociales	25.1.2005	25.7.2005	14.7.2006	15.10.2007
PSC	Fundació Rafael Campalans	9.2.2005	16.11.2005	7.1.2008	7.1.2008
UDC	Fundació Institut d'Estudis Humanístics Miquel Coll i Alentorn	15.2.2005	5.12.2005	23.6.2006	10.1.2008

Font: Elaboració pròpia.

Tots els comptes retuts dels exercicis 2003 i 2004 han estat enviats fora del termini del sis mesos establert en l'Acord, excepte en el cas dels comptes de la Fundació Nous Horitzons de l'exercici 2004. La Sindicatura de Comptes va recordar a les fundacions l'obligació de retre els comptes de 2003 i 2004.

Per a l'exercici 2005, només la Fundació l'Alternativa i la Fundació Institut d'Estudis Humanístics Miquel Coll i Alentorn van presentar la informació dins del termini establert.

Per a l'any 2006 només van presentar els comptes dins del termini la Fundació l'Alternativa i la Fundació Nous Horitzons. La Sindicatura de Comptes va enviar escrits a les formacions polítiques on se'ls van recordar les obligacions que es deriven de l'Acord.

D'altra banda, el concepte de vinculació entre les formacions polítiques i les seves fundacions no està definit en la normativa que regula els partits polítics i el seu finançament, ni en la normativa reguladora de les fundacions.

De l'anàlisi de les memòries de les fundacions es desprèn que algunes d'aquestes tenen participacions en societats mercantils i que n'haurien d'haver informat la Sindicatura de Comptes, tal com estableix l'Acord de transparència.

En el següent quadre es detallen les fundacions que tenen participacions en societats mercantils que hi estan vinculades:

Quadre 8

Formació política	Nom de la fundació	Societats mercantils vinculades
ERC	Fundació President Josep Irla	Empreses i Recursos Contemporanis, SL Gis Const- Arq, SL Eix de Serveis i Projectes Societaris Empresarials, SL Dilema Comunicació, SL Produccions la terra Jove, SL Origen Televisió, SL
PP	Fundación para el Análisis y los Estudios Sociales	Editorial Fundación FAES, SL Grupo Vocento Club Financiero Génova, SA

Font: Elaboració pròpia i memòries retudes.

Pel que fa a les entitats Fundació Trias Fargas (vinculada a CDC), Fundació l'Alternativa (vinculada a EUiA), Fundació Nous Horitzons (vinculada a ICV), Fundació Rafael Campalans (vinculada al PSC) i Fundació Institut d'Estudis Humanístics Miquel Coll i Alentorn (vinculada a UDC) la Sindicatura no té constància que tinguin societats mercantils que hi estiguin vinculades directament o indirectament.

No s'ha rebut cap altra informació sobre comptes de societats mercantils participades pels partits polítics directament o indirectament.

Segons estableix també el punt vuitè de l'Acord de transparència, la comptabilitat d'aquestes fundacions o entitats ha d'estar subjecta al mateix control que la dels partits polítics, en relació amb el suport econòmic aportat i amb les funcions i les activitats que executen coordinadament.

En aquest sentit, s'ha de manifestar que, malgrat la redacció del punt vuitè de l'Acord de transparència, la Sindicatura de Comptes no té competència legalment establerta sobre la fiscalització de la comptabilitat de les fundacions privades vinculades als partits polítics. De tota manera, en exercici de la competència genèrica de fiscalització de les subvencions atorgades per les administracions públiques, la Sindicatura va realitzar l'Informe 12/2007, Subvencions rebudes per les fundacions vinculades a les formacions polítiques catalanes amb representació parlamentària per l'exercici 2004.

2.9. REGISTRE PÚBLIC

El punt novè de l'Acord de transparència estableix que la Sindicatura de Comptes ha d'organitzar un registre públic de la documentació que aportin els partits polítics en compliment dels punts establerts en el mateix Acord. Amb aquesta finalitat, s'han d'habilitar els mitjans necessaris a la Sindicatura de Comptes per dur a terme aquesta funció.

Tots els comptes i la documentació retuda per les diferents formacions polítiques es registren en el Registre General de la Sindicatura de Comptes.

El mateix punt novè de l'Acord de transparència també estableix que els partits polítics han de disposar de registres comptables i d'inventaris detallats que permetin conèixer en tot moment la seva situació financera i patrimonial i que garanteixin l'adequada intervenció i comptabilització de tots els actes i els documents de contingut econòmic i financer, i que l'òrgan de control intern ha de revisar els estats d'ingressos i de despeses del partit i de les seves organitzacions territorials.

2.10. RÈGIM TRIBUTARI

El punt desè de l'Acord de transparència estableix que mentre l'Estat no legisli amb caràcter general sobre el règim tributari les aportacions fetes als partits polítics, aquests es comprometen a impulsar les mesures legislatives necessàries per establir una deducció fiscal en el tram autonòmic de l'Impost sobre la renda de les persones físiques, per les quotes que els afiliats paguen als partits polítics, així com a demanar l'exempció de l'Impost sobre el valor afegit de les despeses dels partits polítics i la recuperació de les quantitats corresponents a l'Impost sobre la renda de capital.

Alguns dels apartats abordats en aquest punt de l'Acord han estat incorporats normativament per la Llei orgànica 8/2007, del 4 de juliol, sobre finançament dels partits polítics en el títol III, Règim tributari, i algunes de les disposicions addicionals, on es regulen, entre altres aspectes, les rendes exemptes de tributació pels partits polítics, el règim tributari de les quotes i les aportacions i donacions als partits polítics.

3. CONCLUSIONS

D'acord amb l'objecte i la metodologia indicats en la introducció d'aquest informe, a continuació s'exposen les observacions i les recomanacions, mostrades en cursiva, més significatives que s'han posat de manifest amb motiu de la realització del treball, seguint l'ordre dels diferents punts de l'Acord de transparència.

Punt 1r

El primer punt de l'Acord de transparència estableix la limitació de les despeses electorals mitjançant una reducció de la propaganda i la publicitat directament o indirectament destinada a promoure el vot a les candidatures.

De l'anàlisi de les despeses electorals a preus constants de 2006 (vegeu quadre 2) es desprèn que els imports del conjunt de despeses electorals són pràcticament els mateixos el 1999 i el 2006 tot i que entre 1999 i 2003 s'ha produït un increment d'un 1,3% de les despeses electorals per al conjunt de les formacions que varen obtenir representació parlamentària mentre que entre 2003 i 2006 s'han reduït en un 1,4%. Aquesta evolució general és compatible amb notables fluctuacions individuals entre les diverses formacions. Només una força política va disminuir les seves despeses electorals en aquell període; mentre que les altres forces polítiques les van incrementar.

Seria recomanable que la normativa electoral, futura llei electoral catalana, establís tant un procediment per limitar les despeses electorals com el mecanisme sancionador pels incompliments de les mesures o els acords adoptats per limitar les despeses electorals i els òrgans competents per exercir aquesta competència.

La constitució i regulació de les actuacions del grup de treball que estableix el punt primer de l'Acord de transparència, que ha d'acordar les mesures per limitar les despeses electorals, també hauria de ser matèria que la futura llei electoral catalana regulés.

En qualsevol cas, tant si s'inclou en la llei electoral com si es manté en un Acord de transparència entre forces polítiques, es recomana que es disposi que les mesures adoptades pel grup de treball esmentat, per limitar les despeses electorals, siguin fetes públiques i comunicades sistemàticament i de forma immediata a la Sindicatura de Comptes.

Punt 2n

El segon punt de l'Acord estableix que, fins a cinc dies abans de l'inici de la campanya electoral, les formacions polítiques que vulguin concórrer a les eleccions han de presentar davant la Sindicatura de Comptes un pressupost detallat dels ingressos i les despeses electorals.

Per les eleccions realitzades al Parlament de Catalunya l'any 2003, únicament la coalició ICV-EA va presentar el pressupost corresponent. Pel procés electoral de 2006, únicament les formacions ICV-EUiA i CiU van presentar la documentació corresponent dins el termini establert en l'Acord, cinc dies abans de l'inici de la campanya; ERC i PSC-CpC van presentar la documentació fora de termini i el PP i Ciutadans no van presentar cap documentació, igual que la resta de formacions que van concórrer a les eleccions.

L'Acord estableix també en aquest segon punt que amb el pressupost s'han d'indicar les aportacions públiques i privades previstes així com les quantitats que es pretenen obtenir

mitjançant el recurs al crèdit. Del total de formacions polítiques que van signar l'Acord de transparència, únicament CiU ha retut aquesta informació.

La futura Llei electoral catalana hauria d'incorporar la matèria regulada en aquest segon punt de l'Acord, en el qual es detalla que les formacions i coalicions han de presentar un pressupost electoral, les seves modificacions i la indicació de les aportacions públiques, privades i els recursos de crèdits previstos a la Sindicatura, així com un procediment de sanció en cas d'incompliment.

D'altra banda, és important determinar clarament l'abast subjectiu de l'obligació de retre els pressupostos electorals. En aquest sentit, cal tenir present l'increment del volum de treball de revisió que pot comportar estendre els procediments a totes les formacions polítiques que es presenten a les eleccions en lloc d'únicament a aquelles que obtenen representació. També fora adient clarificar l'abast objectiu dels treballs i limitar-lo a les eleccions al Parlament o ampliar-lo a totes les eleccions en l'àmbit català.

Punt 3r

El punt tercer de l'Acord de transparència estableix que, dins els cent dies posteriors a la data de celebració de les eleccions, les formacions polítiques que hi hagin concorregut han de presentar davant la Sindicatura de Comptes una liquidació detallada del pressupost electoral, amb indicació nominal de les aportacions rebudes i de les quantitats efectivament finançades amb crèdits i amb explicitació de les condicions d'aquests. Així mateix, la Sindicatura de Comptes ha de fer públic el resultat de la fiscalització realitzada.

La Sindicatura de Comptes ha emès sengles informes de fiscalització sobre les Eleccions al Parlament de Catalunya de 2003 i 2006.

La coalició ICV-EA va ser l'única formació que va presentar, dins del termini establert en l'Acord de transparència, la comptabilitat electoral de les eleccions de l'any 2003. D'altra banda, per les eleccions realitzades l'any 2006, les formacions CiU i ERC van ser les úniques que van presentar la comptabilitat electoral fora del termini establert. Tanmateix, cal recordar que totes les formacions polítiques van presentar la seva comptabilitat electoral dins del termini fixat per la LOREG.

Cap de les formacions que van concórrer a les eleccions del 2003 i del 2006, i que no van obtenir representació parlamentària va presentar davant aquesta Sindicatura la seva comptabilitat.

El termini establert per l'Acord de transparència per presentar les comptabilitats electorals, abans dels cent dies des de la data de les eleccions, és més restrictiu que el que fixa l'article 133 de la LOREG, que permet presentar la comptabilitat electoral entre cent i cent vint-i-cinc dies després de les eleccions. Seria recomanable homogeneïtzar aquests terminis, així com preveure un procediment sancionador dels possibles incompliments.

Amb el marc normatiu actual, amb les possibilitats que ofereix la Llei orgànica 8/2007, de 4 de juliol, sobre finançament dels partits polítics, cal regular adequadament les competències sancionadores per incompliment de normativa electoral, desenvolupant el règim sancionador en totes les seves fases (òrgans competents, tipificació d'incompliment, quantificació de la sanció, procediment per exigir la responsabilitat, recursos possibles, etc.), tant en l'àmbit electoral com en el del finançament dels partits polítics i atorgar aquesta competència a l'òrgan de control extern autonòmic.

Addicionalment, el tercer apartat de l'Acord de transparència sobre retiment de comptes fa referència a totes les formacions polítiques que han concorregut a les eleccions i no únicament a aquelles que han obtingut representació. Aquest abast subjectiu s'hauria de clarificar en la normativa catalana electoral o sobre partits polítics aplicable, ateses les conseqüències que poden derivar-se de la seva literalitat, ja que es pot interpretar que inclou totes les formacions polítiques que es presenten a les eleccions o bé només aquelles que obtenen finalment representació. Aquesta interpretació afectaria el volum de treball a realitzar per la Sindicatura. A més, caldria precisar si aquesta norma seria d'aplicació exclusivament a les eleccions al Parlament de Catalunya o s'estén a totes les eleccions en l'àmbit català.

Punt 4t

Segons el punt quart de l'Acord de transparència, durant el període comprès entre la presentació del pressupost electoral i la seva liquidació, la Sindicatura de Comptes de Catalunya pot dur a terme comprovacions i verificacions externes sobre les activitats de campanya electoral per avaluar-ne el cost objectiu.

Aquest punt de l'Acord de transparència estableix competències de fiscalització que van més enllà de les que estableixen els articles 133 i 134 de la LOREG i també de les recollides en la Llei de la Sindicatura, i sobreposa les possibles actuacions a les de les juntes electorals, previstes en la normativa electoral.

En aquest sentit, s'estimaria més apropiat que la normativa que atorgués competències a la Sindicatura de Comptes tingués el rang legal suficient i necessari, per tal d'evitar conflictes de jerarquia normativa amb la LOREG.

Punt 5è

La pràctica recollida en el punt cinquè de l'Acord de transparència d'assignar des del pressupost de la Generalitat, via transferència al Parlament, recursos per finançar indirectament les despeses ordinàries dels partits membres de grups parlamentaris, com ha manifestat reiteradament el Tribunal de Comptes, era qüestionable legalment, perquè no estava inclosa entre les fonts de finançament que incloïa l'article 2 de la Llei orgànica 3/1987, de finançament de partits polítics, vigent durant l'abast temporal del present informe, el període 2003-2006.

En aquest sentit, s'ha de destacar que la Llei orgànica 8/2007, del 4 de juliol, sobre finançament dels partits polítics, que deroga l'anterior Llei orgànica 3/1987, del 2 de juliol, incorpora com a recursos econòmics procedents del finançament públic, entre d'altres, les subvencions anuals per despeses de funcionament i les aportacions que si escau els partits puguin rebre dels grups parlamentaris de les assemblees legislatives autonòmiques. Aquesta regulació dóna cobertura legal al contingut d'aquest punt de l'Acord de transparència, des de la seva aplicació.

Punt 6è

El punt sisè de l'Acord de transparència estableix que, dins els sis mesos posteriors al tancament de cada exercici, les formacions polítiques han de presentar davant la Sindicatura de Comptes una comptabilitat detallada i documentada corresponent a l'exercici anterior, relativa a les seves despeses i als seus ingressos públics i privats, amb especificació de l'import de les aportacions i de la seva naturalesa i, si escau, les dades d'identificació de qui fa les aportacions.

Durant el període objecte de revisió, tots els partits polítics amb presència parlamentària van lliurar la seva comptabilitat a la Sindicatura de Comptes amb el següent grau de compliment:

- Per l'exercici 2003, únicament les formacions polítiques PSC i ICV ho van fer dins el termini establert.
- Per l'exercici 2004, les formacions polítiques CpC, EUiA, PP i UDC ho van fer fora del termini establert.
- Per l'exercici 2005, les formacions polítiques CpC, CDC i CiU van presentar la comptabilitat fora de termini.
- Per l'exercici 2006, les formacions CpC, PP i UDC la van presentar fora de termini.

Tot i la redacció d'aquest punt de l'Acord de transparència, la Sindicatura no té encara competència legalment establerta sobre la fiscalització de la comptabilitat dels partits polítics. Caldria conferir aquesta competència a la Sindicatura per via legislativa, així com la possible competència sancionadora, si escau, pels casos en què es produeixin incompliments.

En aquest sentit, és interessant de destacar que la Llei orgànica 3/1987, del 2 de juliol, amb posterioritat al període analitzat, ha estat derogada per la Llei orgànica 8/2007, del 4 de juliol, sobre finançament dels partits polítics. L'article 16 de la nova llei estableix que correspon en exclusiva al Tribunal de Comptes el control de l'activitat econòmic financera dels partits polítics, sense perjudici de les competències atribuïdes als òrgans de fiscalització de les comunitats autònomes previstos en els seus respectius estatuts. Aquest nou redactat, per tant, obre les portes a poder atorgar legalment aquesta competència de manera concurrent a la Sindicatura de Comptes de Catalunya, atesa la seva naturalesa com a òrgan estatutari.

D'altra banda, caldria elaborar reglamentàriament un pla de comptabilitat específic per a les formacions polítiques en l'àmbit corresponent. D'aquesta manera es podrien dissenyar i normalitzar clarament els formats dels comptes anuals (Balanç, Compte de pèrdues i guanys i Memòria), el tractament comptable de les operacions específiques, els formats del estats especials per controlar despeses electorals, la integració de les diverses estructures territorials, etc.

Els estats financers a retre haurien d'agregar i consolidar tota l'organització territorial i institucional de les formacions polítiques, i incloure les relacions amb els grups parlamentaris, els grups locals, les fundacions, les societats participades i altres ens relacionats amb aquestes formacions.

A més a més, caldria establir legalment quin és l'àmbit subjectiu dels partits polítics que han de retre la seva comptabilitat. Si es té en compte el nombre i la importància social de les formacions polítiques i, alhora, els mitjans disponibles, seria recomanable estudiar la possibilitat que legalment s'estableixi l'obligatorietat de sotmetre a auditoria externa els comptes de les formacions polítiques, sens perjudici de la fiscalització per part de l'òrgan de control extern.

Punt 7è

El punt setè de l'Acord de transparència estableix que de tota documentació que les formacions polítiques amb representació parlamentària lliuren al Tribunal de Comptes en compliment de la LOFPP, se n'ha de trametre una còpia a la Sindicatura de Comptes.

La Sindicatura de Comptes no ha rebut de cap formació política documentació addicional a la referida en el punt anterior.

Punt 8è

El punt vuitè de l'Acord de transparència estableix que els partits polítics han de comunicar a la Sindicatura de Comptes el nom de les fundacions o de les entitats que els donen suport econòmic o que executen funcions i activitats en coordinació amb ells. En aquest cas, la comptabilitat d'aquestes fundacions o entitats ha d'estar subjecta al mateix control que la dels partits polítics, en relació amb el suport econòmic aportat i amb les funcions i les activitats que executen coordinadament.

En la majoria dels casos, els estats financers de les fundacions vinculades a les formacions polítiques s'han rebut fora del termini del sis mesos establerts per l'Acord de transparència. D'altra banda, no s'ha rebut cap estat financer de les societats mercantils vinculades directament o indirectament a les formacions polítiques.

Addicionalment, el concepte de vinculació entre les formacions polítiques i les seves fundacions no està definit en la normativa que regula els partits polítics i el seu finançament, ni

en la normativa reguladora de les fundacions. Aquest és un aspecte que caldria regular legalment per tal de poder establir un marc de referència clar i els mecanismes de control adients.

També caldria regular mitjançant llei quines entitats estan obligades a retre informació a la Sindicatura i atorgar a aquesta la competència de fiscalització de la comptabilitat dels partits, de les fundacions i associacions vinculades a formacions polítiques i les societats mercantils o altres entitats participades de manera indirecta. A més a més, aquesta normativa hauria de clarificar quins són els estats que s'han de retre (comptes anuals, memòria d'activitats i, si escau, informe d'auditoria externa independent)

Punt 9è

El punt novè de l'Acord de transparència estableix que la Sindicatura de Comptes ha d'organitzar un registre públic de la documentació que aportin els partits polítics en compliment dels punts establerts en el mateix Acord.

Caldria precisar normativament, donant-hi una cobertura legal adequada, l'abast i característiques de l'esmentat registre públic de documentació, i regular, si escau, la possibilitat de posar la documentació registrada a l'abast del públic en general, com a mesura de transparència política.

Adicionalment, el mateix punt novè estableix que els partits polítics han de disposar de registres comptables i d'inventaris detallats que permetin conèixer en tot moment la seva situació financera i patrimonial i que garanteixin l'adequada intervenció i comptabilització de tots els actes i documents de contingut econòmic i financer. L'òrgan de control intern ha de revisar els estats d'ingressos i de despeses del partit i de les seves organitzacions territorials.

Es dóna per reproduït aquí el que ja ha estat comentat en el punt sisè respecte a la necessitat d'elaborar reglamentàriament un Pla de comptabilitat específic per a les formacions polítiques. En aquest mateix sentit, la normativa d'aplicació reglamentària a desenvolupar hauria de precisar els criteris, procediments, estructura mínima, objectius i treball que han de realitzar els òrgans de control intern de les formacions polítiques, i establir, si escau, el procediment per lliurar sistemàticament a la Sindicatura de Comptes còpia dels diferents treballs i estudis que realitzin.

Punt 10è

El punt desè de l'Acord de transparència estableix que mentre l'Estat no legisli amb caràcter general sobre el règim tributari de les aportacions fetes als partits polítics, aquests es comprometen a impulsar les mesures legislatives necessàries per establir una deducció fiscal en el tram autonòmic de l'Impost sobre la renda de les persones físiques per les

quotes que els afiliats paguen als partits polítics. Alhora, els partits polítics es comprometen a dur a terme les actuacions necessàries orientades a l'exempció de l'Impost sobre el valor afegit de les despeses dels partits polítics i a la recuperació de les quantitats corresponents a l'Impost sobre la renda del capital.

En relació amb aquest punt, la Llei orgànica 8/2007, del 4 de juliol, sobre finançament dels partits polítics ha establert uns canvis en el règim tributari que, d'alguna manera, dona compliment al que es preveia en aquest apartat de l'Acord de transparència.

4. TRÀMIT D'AL·LEGACIONS

A l'efecte previst per l'article 6.1 de la Llei 6/1984, del 5 de març, de la Sindicatura de Comptes, modificada per la Llei 15/1991, del 4 de juliol; per la Llei 7/2002, del 25 d'abril i per la Llei 7/2004, del 16 de juliol, el projecte d'informe de fiscalització va ser tramès en data 30 de juny de 2009 als destinataris següents:

- Al conseller de Governació i Administracions Públiques, la part corresponent a l'Administració de la Generalitat.
- Al conseller d'Economia i Finances

I, a les formacions polítiques i a les fundacions vinculades a les formacions polítiques següents, la part que corresponia a cadascuna d'elles:

- Ciutadans - Partido de la Ciudadanía (Ciutadans)
- Ciutadans pel Canvi (CpC)
- Convergència Democràtica de Catalunya (CDC)
- Esquerra Republicana de Catalunya (ERC)
- Esquerra Unida i Alternativa (EUiA)
- Federació Convergència i Unió (CiU)
- Iniciativa per Catalunya Verds - Esquerra Unida i Alternativa (ICV-EUiA)
- Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC) - Ciutadans pel Canvi (CpC)
- Partit Popular (PP)
- Unió Democràtica de Catalunya (UDC)
- Fundació Ramon Trias Fargas
- Fundació L'Alternativa
- Fundació President Josep Irla
- Fundació Nous Horitzons
- Fundación para el Análisis y los Estudios Sociales
- Fundació Rafael Campalans
- Fundació Institut d'Estudis Humanístics Miquel Coll i Alentorn

4.1. AL·LEGACIONS REBUDES

Un cop transcorregut el termini establert per a presentar al·legacions, únicament s'han rebut els escrits que es reproduïxen a continuació:

Departament de Governació i Administracions Públiques

Generalitat de Catalunya
El conseller de Governació
i Administracions Públiques

Il·ltre. Sr. Joan Colom i Naval
Síndic Major
Sindicatura de Comptes de Catalunya
Av. Litoral, 12-14
08005 Barcelona

Benvolgut síndic,

Li escric en resposta al seu informe sobre l'Acord de transparència i autolimitació dels partits polítics, exercicis 2003-2006, que ens ha estat tramès per presentar al·legacions en el termini de quinze dies.

Havent llegit l'informe coincideixo amb les conclusions recollides en aquest i, d'altra banda, s'ha de destacar que la nova normativa, la Llei Orgànica 8/2007, de 4 de juliol, que deroga l'anterior i incorpora com a recursos econòmics procedents del finançament públic, entre d'altres, les subvencions anuals per despeses de funcionament, ha fet que desapareguin els dubtes relatius a la interpretació de l'antiga norma, Llei Orgànica 3/1987, de 2 de juliol, sobre finançament dels partits polítics, vigent en el moment de signatura de l'Acord, així com també vigent en el temps de realització de l'informe, el període 2003-2006.

Així doncs, a l'empara de la normativa vigent resten més clares les vies de finançament de les quals poden gaudir els partits polítics, el que afavoreix acomplir els principis de suficiència, transparència, publicitat i control, els quals han de presidir necessàriament el marc del finançament dels partits polítics.

Ben cordialment,

[Signatura, il·legible]

Jordi Ausàs i Coll

Barcelona, 16 de juliol de 2009

Fundación para el Análisis y los Estudios Sociales

FAES

DON JAIME GARCÍA-LEGAZ PONCE, CON D.N.I./N.I.F. número 07490364-T, Secretario General de la **“FUNDACION “FAES FUNDACIÓN PARA EL ANÁLISIS Y LOS ESTUDIOS SOCIALES”**, con domicilio en Madrid, calle María de Molina nº 40, planta 6ª, titular de N.I.F. número G-83467860, e inscrita con el número 655 en el Registro de Fundaciones del Ministerio de Educación.

EXPONE

I.- Que la **FUNDACIÓN “FAES FUNDACIÓN PARA EL ANÁLISIS Y LOS ESTUDIOS SOCIALES”** ha recibido el escrito de la **SINDICATURA DE COMPTES DE CATALUNYA**, de la que se adjunta una copia, y

II.- Que, de conformidad a lo en ella indicado, procede a presentar las siguientes

ALEGACIONES

Primera.- En cuanto a la fecha de la remisión de las Cuentas anuales, hay que precisar que el Acuerdo de transparencia y autolimitación de gastos fue suscrito en el año 2001 exclusivamente por los partidos políticos y no por las otras entidades que con ellos se relacionan a que se hace referencia en dicho Acuerdo. A esta circunstancia hay que añadir que FAES fue constituida en 2002 y dio comienzo a sus actividades en 2003, por lo que este ejercicio fue el primero en que se formularon Cuentas anuales, y que al no estar precisado legalmente el concepto de vinculación entre los partidos políticos y las fundaciones que con ellos colaboran, la Fundación no tuvo noticia del deber de aportar esa documentación a la Sindicatura. Una vez recibida la notificación de fecha 29 de noviembre de 2004, procedió a enviarla inmediatamente. Téngase en cuenta a estos efectos que FAES tiene ámbito estatal y que el ámbito del Acuerdo se extiende sólo a las actividades de los partidos políticos en Cataluña.

Segunda.- Por lo que respecta al resto de ejercicios, FAES ha procedido a enviar las respectivas Cuentas anuales en cuanto éstas han estado aprobadas por su Patronato y se han cumplimentado las formalidades legalmente requeridas para su remisión al Protectorado del Ministerio de Educación y su posterior depósito en el Registro de Fundaciones. En este sentido, se ha de indicar que, aunque en el apartado 6º del Acuerdo se indique que los partidos políticos han de presentar sus documentos contables a la Sindicatura dentro de los seis meses siguientes al cierre de su ejercicio económico, esta obligación es prácticamente imposible de cumplir por la fundaciones, las cuales ordinariamente –como es el caso de FAES- tienen la reunión del Patronato para la aprobación de las Cuentas anuales a finales del mes de junio, y proceden a realizar las formalidades con el Protectorado durante los primeros días del mes de julio. En este sentido procede indicar que, en lo que respecta a las Cuentas del ejercicio 2006, fueron enviadas a la Sindicatura en octubre de 2007, ya que fue en ese mes cuando se dio finalización a las gestiones relacionadas con su depósito en el Registro de Fundaciones, estando fechada la correspondiente Resolución depósito el día 22 de octubre de 2007.

Tercera.- En lo que hace referencia a las participaciones de FAES, tanto directa, como indirectamente, en sociedades mercantiles, se ha de indicar que estas entidades no están comprendidas dentro del concepto “entidades que aporten soporte económico al partido o que ejecuten funciones y actividades en coordinación con aquél”. En efecto, las relativas al Grupo Vocento es una participación de carácter financiero proveniente de una de las fundaciones que posteriormente se fusionaron con FAES en noviembre de 2002 y la participación en el Club Financiero Génova SA se corresponde a dos acciones del club, que nos permiten organizar actividades en sus instalaciones. En ambos casos, por tanto, se trata de participaciones en entidades que NO aportan soporte económico alguno a la Fundación, NI ejecutan funciones y actividades en coordinación con la Fundación. En cuando a Editorial Fundación FAES SL, hay que tener en cuenta que en el apartado 6º del Acuerdo se indica que “los partidos políticos con contabilidad consolidada a nivel estatal han de remitir a la Sindicatura de Comptes la documentación relativa a los ingresos y los gastos que afecten a su actividad en Cataluña”. Como por así indicarlo su apartado 8º, lo dispuesto para los partidos políticos es también de aplicación a las fundaciones, FAES sólo estaría obligada a enviar a la Sindicatura sus datos contables relativos a sus actividades en Cataluña. Al no estar comprendidas en este marco las actividades de la citada Sociedad, no sería preciso remitir ninguna información al respecto. No obstante lo anterior, se ha de indicar que en las Cuentas anuales de FAES existe suficiente información sobre la Sociedad, la cual, por otra parte, ha procedido a depositar sus Cuentas anuales cada año en el Registro Mercantil, y

Cuarta.- En virtud de todo lo anterior, en opinión de FAES sería conveniente que, con el fin de mejorar la puesta en práctica del Acuerdo en lo que hace referencia a “fundaciones o entidades que aporten soporte económico al partido o que ejecuten funciones y actividades en coordinación con aquél”, se precisase debidamente en el mismo la documentación contable a enviar por éstas a la Sindicatura, tanto propia, como de sus entidades participadas, así como que se estableciese un plazo de remisión adecuado a las peculiaridades legales de dichas fundaciones y entidades.

Por todo lo cual

SOLICITA

Se tengan por presentadas en tiempo y forma las anteriores Alegaciones al **PROYECTO DE INFORME DEL ACUERDO DE TRANSPARENCIA Y AUTOLIMITACION DE LOS PARTIDOS POLÍTICOS. EJERCICIOS 2003-2006.**

Madrid, 10 de julio de 2009

[Signatura, il·legible]

SINDICATURA DE COMPTES DE CATALUNYA
Av. Litoral, 12-14. 08005 BARCELONA

4.2. COMENTARIS A LES AL·LEGACIONS

Un cop analitzats els escrits rebuts, la Sindicatura de Comptes no fa cap comentari de les al·legacions presentades.

5. ANNEX: ACORD DE TRANSPARÈNCIA I AUTOLIMITACIÓ DE DESPESES ELECTORALS I DE FINANÇAMENT DELS PARTITS POLÍTICS

Es reproduïx a continuació el text íntegre de l'Acord de transparència i autolimitació de despeses electorals i de finançament dels partits polítics.

PREÀMBUL

1. Introducció

Els partits polítics són associacions privades, però, com a associacions, vénen determinades per l'interès públic de les seves funcions. Tal com els defineix l'article 6 de la Constitució, són expressió del pluralisme polític, concorren a la formació i a la manifestació de la voluntat popular i són també instrument fonamental de participació democràtica.

Per a complir aquesta missió essencial en un sistema democràtic, és necessari que els partits polítics disposin dels mitjans suficients per a dur a terme les tasques constitucionals que tenen encomanades, que actuïn amb total transparència pel que respecta al seu finançament, ja sigui públic o privat, i que el sistema de control sobre els ingressos i les despeses dels partits sigui efectiu i àgil, amb la finalitat de garantir la regularitat, la transparència i la publicitat de la seva activitat econòmica. El sistema de finançament ha de tenir com a finalitat que els partits polítics compleixin amb independència i eficàcia la funció participativa en els processos electorals i la de representació directa dels ciutadans i les ciutadanes en les institucions.

2. Marc normatiu vigent

La llei orgànica 3/1987, de 2 de juliol, sobre el finançament dels partits polítics, estableix un sistema basat en els recursos econòmics següents:

A. Recursos públics:

- a. Subvencions públiques per despeses electorals (Llei Orgànica 5/1985, de règim electoral general).
- b. Subvencions estatals als grups parlamentaris de les Corts Generals, en els termes establerts en els reglaments del Congrés i del Senat.
- c. Subvencions als grups parlamentaris de les assemblees autonòmiques, segons la normativa pròpia d'aquestes.
- d. Subvencions estatals anuals no condicionades per a despeses de funcionament ordinari.

B. Recursos privats:

- a. Quotes i aportacions dels afiliats.
- b. Productes de les activitats pròpies dels partits i dels rendiments procedents del seu patrimoni.
- c. Ingressos procedents d'altres aportacions en els termes establerts a la llei.
- d. Crèdits.
- e. Herències o llegats i, en general, qualsevol prestació en diners o en espècies.

El finançament procedent dels recursos privats està subjecte a un conjunt de limitacions derivades dels principis de publicitat i d'independència, especialment pel que fa a les aportacions anònimes. Concretament, s'admet que els partits polítics puguin rebre aportacions privades no finalistes d'acord amb els requisits i les condicions següents:

- a. Les aportacions procedents de persones jurídiques han de ser acordades formalment per l'òrgan social competent a aquest efecte.
- b. El total de les aportacions anònimes no pot superar en un exercici econòmic anual el 5 per cent de les quantitats assignades en els pressupostos generals de l'Estat com a subvenció pública als partits.
- c. Les aportacions procedents d'una mateixa persona física o jurídica no poden superar els 10 milions de pessetes l'any.
- d. Les empreses públiques i les empreses que presten serveis o que fan obres o subministraments per a les Administracions públiques no poden fer aportacions als partits polítics.

Respecte a les obligacions comptables, la llei estableix la necessitat de portar uns registres detallats que han de permetre conèixer la situació financera dels partits i el compliment de les obligacions que els són exigibles, sens perjudici del caràcter no públic de l'afiliació als partits. Finalment, s'exigeix un sistema de control intern i s'atribueix al Tribunal de Comptes la fiscalització externa de l'activitat econòmica i financera dels partits polítics.

La Llei Orgànica 5/1985, de 19 de juny, del Règim Electoral General, regula específicament les subvencions i les despeses electorals i estableix un sistema de control de la comptabilitat electoral a càrrec de les Juntes Electorals i del Tribunal de Comptes.

El Congrés dels Diputats creà l'any 1994 una Comissió d'Estudi del Finançament dels partits polítics. L'any 1996 es presentaren quatre Proposicions de Llei de finançament dels partits polítics. El 5 de gener de 1998 es publicà l'informe de la ponència i el text resultant de la unificació de les proposicions de Llei anteriors. La dissolució de les Corts Generals paralitzà els treballs parlamentaris. Tanmateix, el text elaborat per la Ponència constitueix un punt de partida susceptible d'ésser tingut en compte.

3. Possibilitats d'actuació

La legislació sobre el finançament dels partits polítics, que data de l'any 1987, és millorable i el sistema actual és susceptible d'una major racionalització. Tanmateix, promoure la seva reforma des del Parlament de Catalunya pot plantejar certes dificultats d'ordre competencial.

L'article 34.2 EAC faculta el Parlament a elaborar Proposicions de Llei per presentar davant la Mesa del Congrés dels Diputats. Aquest precepte permet al Parlament promoure iniciatives legislatives en àmbits que requereixen l'aprovació de les Corts Generals, mecanisme que es pot prendre en consideració com a viable, atès que aquesta iniciativa parteix de la base del consens entre els partits polítics representats a la Cambra catalana.

La legislació estatal concreta la intervenció autonòmica en el finançament de les eleccions de les assemblees legislatives i en les subvencions dels grups parlamentaris d'aquestes assemblees.

En l'àmbit electoral, el Parlament disposa de competències per organitzar una administració electoral pròpia i per establir uns mecanismes de fiscalització i de control sobre les despeses electorals produïdes amb motiu dels comicis al Parlament. Aquest àmbit material ofereix un ampli marge de disponibilitat al legislador català i es presenta com un sector propici per a acords entre les diferents forces polítiques representades al Parlament.

Sense necessitat de modificar el marc normatiu vigent, hi ha també la possibilitat d'establir acords voluntaris d'autolimitació entre les diferents forces polítiques, amb l'objectiu de limitar i controlar les despeses electorals i d'assolir compromisos d'autoregulació entre les forces polítiques representades al Parlament, per a fer efectius els principis de suficiència, transparència, publicitat i control, en l'activitat econòmica dels partits polítics que han obtingut escons al Parlament.

4. Autolimitació de les despeses electorals

Els principis de suficiència, transparència, publicitat i control han de presidir necessàriament el marc de finançament dels partits polítics. Tanmateix, la progressiva extensió i intensitat de les campanyes electorals produeixen sovint desequilibris en les finances dels partits polítics, que es veuen agreujats per les anomenades «precampanyes», en les quals els partits intensifiquen la seva presència social i mediàtica, en períodes cada vegada més allunyats de la data de la consulta electoral.

Amb la finalitat de contribuir a racionalitzar les despeses que es produeixen amb motiu de la celebració periòdica d'eleccions, els partits polítics amb representació al Parlament de Catalunya, consideren necessari establir uns acords d'autolimitació de les despeses electorals i de transparència en la gestió dels recursos que, en el marc de la legislació vigent, es destinen al finançament dels processos electorals.

La propaganda i la publicitat dirigida directament o indirectament a promoure el vot, és un dels capítols més elevat de la despesa electoral. La importància d'aquestes despeses sovint es justifica per la necessitat de compensar la manca de presència continuada dels partits en els mitjans de comunicació de titularitat pública durant els períodes «intercampanyes». L'autolimitació d'aquesta despesa podria propiciar-se mitjançant el compromís de promoure més espais de presència dels partits polítics en els mitjans públics, durant els períodes ordinaris en què l'activitat política no està mediatitzada pel desenvolupament de campanyes electorals.

5. Mesures d'autoregulació en el finançament ordinari

La transparència i la publicitat en el control dels ingressos i de les despeses electorals són els altres factors que poden contribuir a millorar la gestió dels recursos destinats al finançament de les campanyes electorals i a projectar una imatge de correcció en la seva administració.

La legislació vigent estableix uns mecanismes rigorosos de fiscalització de les despeses electorals. Tanmateix, aquests sistemes de control no sempre estan dotats de la transparència i la publicitat necessàries per assegurar el coneixement general de l'administració correcta d'aquests recursos i de l'import global de les quantitats destinades a finalitats electorals.

Les forces polítiques representades al Parlament poden assolir uns compromisos per establir unes exigències addicionals de publicitat, de transparència i de control, en la gestió dels recursos de què disposen.

Sens perjudici de les atribucions que el Reglament del Parlament de Catalunya atorga a la Comissió de Govern Interior respecte a la comptabilitat dels grups parlamentaris, la intervenció de la Sindicatura de Comptes, com a institució estatutària a qui correspon la fiscalització de la gestió econòmica, financera i comptable del sector públic de Catalunya, que pot actuar també per delegació del Tribunal de Comptes, permet enfortir i agilitar els mecanismes de control fixats per fer plenament efectius els principis de transparència, publicitat i control, en l'activitat econòmica dels partits polítics que han obtingut escons al Parlament.

Amb independència del que s'estableix en la legislació de l'Estat sobre el règim electoral general i sobre el finançament dels partits polítics, les aportacions i les quotes satisfetes als partits han d'ésser objecte d'un tractament tributari específic de l'Impost sobre la Renda de las Persones Físiques, per tal de fomentar l'obertura dels partits a la societat.

Amb la finalitat de reduir les quantitats destinades al finançament dels processos electorals, d'assegurar-ne la suficiència, de millorar la transparència i la publicitat dels ingressos i les despeses, els partits polítics representats al Parlament de Catalunya adopten els següents

ACORDS

1r. Limitar les despeses electorals mitjançant una reducció de la propaganda i la publicitat directament o indirectament destinada a promoure el vot a les seves candidatures. Amb aquesta finalitat, dins els cinc dies següents a la publicació de la convocatòria d'unes eleccions, s'ha de constituir un grup de treball format pels representants dels partits polítics presents al Parlament de Catalunya, que ha d'acordar les mesures per limitar les despeses electorals.

En l'àmbit local, cal impulsar les mesures necessàries per a fer efectives les previsions legals que obliguen els ajuntaments a reservar espais públics per a la inserció de propaganda electoral, d'acord amb criteris de proporcionalitat.

Sens perjudici dels espais gratuïts de propaganda electoral durant el període de campanya electoral, durant els períodes «intercampanyes» els mitjans de comunicació de titularitat pública han de garantir la presència continuada dels partits mitjançant la promoció d'espais de debat plurals i proporcionals, en funció dels escons obtinguts a les eleccions anteriors, que permetin la difusió de les opcions polítiques pròpies de cada formació.

Els espais a què es refereix el paràgraf anterior, han de garantir el pluralisme polític i han d'assegurar la presència proporcional dels partits o coalicions electorals amb representació parlamentària. A aquests efectes, poden demanar criteris al Consell de l'Audiovisual de Catalunya, que ha de vetllar pel compliment d'aquest principi, en els termes establerts a la Llei 2/2000, de 4 de maig.

2n. Sens perjudici del compliment dels requisits establerts per la legislació electoral vigent, fins cinc dies abans de l'inici de la campanya electoral, les formacions polítiques que hi vulguin concórrer han de presentar davant la Sindicatura de Comptes de Catalunya un pressupost detallat dels ingressos i les despeses previstos per al finançament de la campanya electoral corresponent, amb indicació de les aportacions públiques i privades previstes i de les quantitats que es pretenen obtenir mitjançant el recurs al crèdit. Qualsevol modificació del pressupost de campanya ha de ser comunicada també a la Sindicatura de Comptes de Catalunya, dins el termini de durada de la campanya electoral.

3r. Sens perjudici del control de la comptabilitat electoral dut a terme per les Juntes Electorals, en els termes establerts per la legislació electoral vigent, dins els cent dies posteriors a la data de celebració de les eleccions, les formacions polítiques que hi hagin concorregut han de presentar a la Sindicatura de Comptes de Catalunya una liquidació detallada del pressupost electoral, amb indicació nominal de les aportacions rebudes i de les quantitats efectivament finançades amb crèdits bancaris o de qualsevol altra naturalesa i explicitant les condicions d'aquests. La Sindicatura de Comptes de Catalunya ha de fer públic el resultat de la fiscalització duta a terme.

4t. Durant el període que va de la presentació del pressupost a què es refereix el punt 2n), fins a la seva liquidació, la Sindicatura de Comptes de Catalunya pot dur a terme comprovacions i verificacions externes sobre les activitats de campanya electoral per avaluar el cost objectiu d'aquestes.

5è. En el pressupost anual de la Generalitat ha de constar una partida específica, per incorporar al pressupost del Parlament, destinada als grups parlamentaris, els quals la podran assignar als partits polítics que han concorregut a les eleccions al Parlament de Catalunya. Aquesta assignació es fa en funció del suport que els grups parlamentaris reben dels partits polítics per a l'exercici de la seva tasca d'atenció als ciutadans. L'import de l'assignació rebuda podrà ser comptabilitzat pels partits polítics com a subvenció anual no condicionada, per tal d'atendre les seves despeses de funcionament ordinari. L'import que correspon a cada grup parlamentari s'ha de distribuir en funció del nombre de vots i d'escons obtinguts per cada partit polític o coalició electoral que hagi obtingut representació en les darreres eleccions al Parlament de Catalunya.

6è. Dins els sis mesos a partir del tancament de cada exercici anual, els representants legals dels partits polítics a què es refereix el punt anterior han de presentar a la Sindicatura de Comptes una comptabilitat detallada i documentada, corresponent a l'exercici anterior, relativa a les seves despeses i els seus ingressos respectius, públics i privats, amb especificació de l'import de les aportacions o de la naturalesa de les mateixes si són en espècie i, si escau, han d'aportar les dades d'identificació de la persona física o jurídica de qui provenen les aportacions. La Sindicatura de Comptes pot demanar els comprovants corresponents i fer les verificacions externes sobre el cost efectiu de les despeses declarades. La Sindicatura

de Comptes ha d'emetre un informe sobre aquest control. Els partits polítics amb comptabilitat consolidada a nivell estatal han de remetre a la Sindicatura de Comptes la documentació relativa als ingressos i les despeses que afecten la seva activitat a Catalunya.

7è. Sens perjudici del que estableix el punt segon, els partits polítics amb representació al Parlament de Catalunya han de trametre còpia a la Sindicatura de Comptes de tota la documentació lliurada al Tribunal de Comptes en compliment de la Llei Orgànica 3/1987, de 2 de juliol, sobre finançament dels partits polítics.

8è. Els partits polítics han de comunicar a la Sindicatura de Comptes el nom de les fundacions o de les entitats que aporten suport econòmic al partit o que executen funcions i activitats en coordinació amb aquell. En aquest cas, la comptabilitat d'aquestes fundacions o entitats ha d'estar subjecta al mateix control que la dels partits polítics, en relació amb el suport econòmic aportat i amb les funcions i les activitats que executen coordinadament.

9è. La Sindicatura de Comptes ha d'organitzar un registre públic de la documentació que aportin els partits polítics en compliment dels punts anteriors. Amb aquesta finalitat, s'han d'habilitar els mitjans necessaris a la Sindicatura de Comptes per dur a terme aquesta funció.

Els partits polítics han de disposar de registres comptables i d'inventaris detallats que permetin conèixer en tot moment la seva situació financera i patrimonial i que garanteixin l'adequada intervenció i comptabilització de tots els actes i els documents de contingut econòmic i financer. L'òrgan de control intern revisarà els estats d'ingressos i de despeses del partit i de les seves organitzacions territorials.

10è. Mentre l'Estat no legisli amb caràcter general sobre el règim tributari de les aportacions fetes als partits polítics, aquests es comprometen a impulsar les mesures legislatives necessàries per establir una deducció fiscal en el tram autonòmic de l'Impost sobre la Renda de les Persones Físiques, per les quotes que els afiliats paguen als partits polítics. Així mateix, es comprometen a dur a terme les actuacions necessàries orientades a l'exempció de l'IVA de les despeses dels partits polítics, així com la recuperació de les quantitats corresponents a l'impost sobre la renda del capital.

Barcelona, 26 de febrer de 2001

Artur Mas i Gavarró, Secretari General de Convergència Democràtica de Catalunya; Núria de Gispert i Català, Presidenta del Consell Nacional d'Unió Democràtica de Catalunya; José Montilla Aguilera, Secretari General del Partit dels Socialistes de Catalunya; Alberto Fernández Díaz, President del Partit Popular de Catalunya; Josep-Lluís Carod-Rovira, Secretari General d'Esquerra Republicana de Catalunya; Joan Saura i Laporta, President d'Iniciativa per Catalunya-Verds.

Davant meu, Joan Rigol i Roig

6. VOTS PARTICULARS DE MEMBRES DEL PLE DE LA SINDICATURA

En l'aprovació del present informe pel Ple de la Sindicatura el 29 de setembre de 2009, es van emetre dos vots particulars, d'acord amb el que preveu l'article 27 de les Normes de règim interior de la Sindicatura de Comptes de Catalunya.

6.1. VOT PARTICULAR DEL SÍNDIC SR. JAUME AMAT I REYERO

El síndic Sr. Jaume Amat i Reyero va emetre el vot particular que es reproduïx a continuació:

Vot particular del síndic Jaume Amat i Reyero en relació amb el projecte d'informe Acord de transparència i autolimitació dels partits polítics, exercici 2003-2006

El síndic Jaume Amat i Reyero, d'acord amb l'article 27 de les Normes de règim interior de la Sindicatura de Comptes de Catalunya, vota en contra del projecte d'informe sobre l'Acord de transparència i autolimitació dels partits polítics, exercicis 2003-2006, i emet aquest vot particular:

El projecte d'informe sobre l'Acord de transparència i autolimitació dels partits polítics exercicis 2003-2006 té com a objecte la fiscalització del compliment d'un acord anomenat Acord de transparència i autolimitació de despeses electorals i de finançament de partits polítics, signat el 26 de febrer de 2001 per sis partits polítics. Aquest acord és signat per partits polítics que, com a associacions privades, no pertanyen al sector públic de Catalunya. En no haver estat publicat en cap diari oficial ni assumit pel Parlament de Catalunya, aquest acord només vincula les associacions que l'han signat i fins a on elles es vulguin comprometre. Aquest síndic no ha trobat en les funcions que la Sindicatura té assumides per la seva llei de creació, com a òrgan de fiscalització del sector públic de Catalunya, ni en la legislació vigent a Catalunya, arguments que avalin l'objecte del projecte d'informe: fiscalització del compliment de diversos aspectes establerts en un acord entre forces polítiques, signat sense cap tràmit de publicació ni determinació de la seva vigència i sense que estigui refermat oficialment per una institució com podria ser el Parlament de Catalunya.

La Sindicatura de Comptes té entre les seves funcions la fiscalització de la comptabilitat dels processos electorals l'àmbit dels quals se circumscriu a Catalunya, així com de la regularitat de les subvencions públiques atorgades als partits polítics, i aquesta funció s'ha dut a terme els darrers anys mitjançant els informes 14/2008, 19/2005 i 5/2001, però no pot ser objecte únic d'un informe de fiscalització per part de la Sindicatura, el compliment d'un conjunt de compromisos acordats per partits polítics com a associacions privades, encara que el seu contingut parli d'aspectes susceptibles de ser fiscalitzats. El fet que en el contingut dels acords es parli del paper i obligacions de la Sindicatura tampoc no obliga en res aquesta institució, fora de les obligacions que li puguin venir per mandat legal, donat que la Sindicatura no va participar ni signar l'acord entre particulars.

Barcelona, 2 d'octubre de 2009

6.2. VOT PARTICULAR DEL SÍNDIC SR. ERNEST SENA I CALABUIG

El síndic Sr. Ernest Sena i Calabuig va emetre el vot particular que es reproduïx a continuació:

Vot particular del síndic Ernest Sena i Calabuig en relació al Projecte d'Informe 06/2007-G referent a l'Acord de transparència i autolimitació dels partits polítics, exercicis 2003-2006

El síndic Ernest Sena i Calabuig, d'acord amb l'article 27 de les Normes de Règim Interior de la Sindicatura de Comptes de Catalunya, vota en contra d'aquest Projecte d'informe sobre l'Acord de transparència i autolimitació dels partits polítics, exercicis 2003-2006, i com a conseqüència, emet aquest vot particular.

El síndic Ernest Sena és del parer que aquest Projecte d'informe no es pot considerar un informe de fiscalització, d'acord amb les funcions atorgades per la Llei a la Sindicatura de Comptes de Catalunya.

Els arguments aportats pel síndic Sr. Jaume Amat i Reyero al seu vot particular així ho demostren amb escreix. Per tant, es poden donar ací per reproduïts i per assumits.

El síndic que subscriu considera necessari fer constar també el següent:

- 1r. En termes generals, està d'acord, i així ho ha manifestat en el debat del Ple, amb el contingut de l'anàlisi, que no fiscalització, feta al capítol 2 del Projecte d'informe. Més encara, la majoria de les seues esmenes concretes al redactat original han estat incorporades al text definitiu.
- 2n. El síndic que subscriu no està gens d'acord, i així ho ha expressat també en el debat del Ple, amb les recomanacions que incorpora el capítol de Conclusions del Projecte d'informe.
En concret, no participa de l'excessiu esperit sancionador i homogeneïtzador, al seu criteri, d'aquestes, no semblant-li oportú, en aquest precís moment, de fer cap indicació sobre la futura llei electoral per part de la Sindicatura de Comptes.
- 3r. Conseqüentment amb aquests criteris, el síndic Ernest Sena ha proposat al Ple de la Sindicatura que, per tal d'aprofitar la feina feta, aquest Projecte d'informe, que no pot ser considerat ni tramitat com un informe de fiscalització segons l'ús, al seu entendre, siga considerat i tractat a tots els efectes com una anàlisi tècnica de l'Acord esmentat i que, amb les aportacions del Ple que escaiguin a criteri del síndic ponent, siga tramès als signants del dit Acord, a la Mesa del Parlament de Catalunya i als membres de la Comissió de Sindicatura de Comptes de la cambra.

No s'han modificat les recomanacions ni s'ha portat a debat del Ple aquesta proposta transaccional i de procediment, motius pels quals el síndic Ernest Sena es veu obligat a votar en contra de l'aprovació del Projecte d'informe i a emetre aquest vot particular.

Barcelona, a Nou d'octubre de 2009

Sindicatura de Comptes de Catalunya
Av. Litoral, 12-14
08005 Barcelona
Tel. +34 93 270 11 61
Fax +34 93 270 15 70
sindicatura@sindicatura.cat
www.sindicatura.cat

Elaboració del document PDF: octubre de 2009

Dipòsit legal de la versió enquadernada
d'aquest informe: B-42620-2009